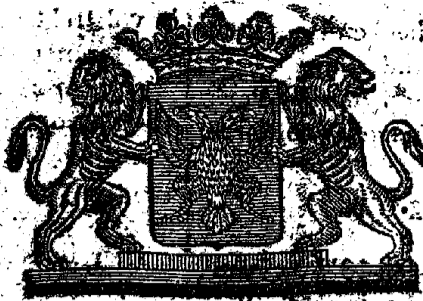

ARNHEMSCHE

Dingsdag

COURANT.

den 10 October.

PETERSBURG, den 27sten September.

Volgens berichten uit Wosnesensk, zijn H. M. de Keizerin en H. K. H. de Grootvorstin Maria aldaar den 5^{den} September aangekomen. Zij met de Keizerin, vergezeld van 150 generaals en de vreemde persoonsleden, te Wosnesensk tegenwoordig, Hare Majesteit voor de stad in. Avonds was deze prachtig verlicht. Op de markt waren 2000 muzikanten en 3000 kantonisten-zangers verzameld. Er was eene ontelbare menigte menschen op de been. — Denzelfden dag, 's nachts om een uur, kwam de troonsopvolger *Cesarewitsch* te Wosnesensk aan.

ZWITSERLAND.

Zürich 2 October. Met de 53ste zitting is den 29sten September de Zwitsersche landdag gesloten. De president, in zijn sluitende, en de Zwitsersche courant, in een artikel daaromtrent, beklagen zich even sterk, dat deze landdag weder niets tot stand heeft gebracht.

BERLIN, den 4^{den} October.

De cholera blijft te Berlijn sterk afnemen. Van gisteren op heden zijn er slechts 18 personen door dezelve aangetast.

In het Russische kamp te Wosnesensk zijn 36 regimenten kavallerie verzameld geweest, bij welke 31 generaals en staf-officieren in dienst waren, die te zamen 350 eskadrons en 43,400 paarden telden. Aan de kavallerie sloot zich aan de rijdende artillerie, bestaande uit drie volledige divisien en eene gecombineerde, van welke de laatste zes en de eerste elk vier batterijen vormden. Deze achttien batterijen telden te zamen 144 stukken geschut. Buitendien bevonden zich in het kamp nog eene divisie pioniers te paard en eenige kleinere detachementen der garde-kavallerie. Zoo veel ruitery heeft men tot heden op één punt nog nooit verzameld gezien.

LONDEN, den 4^{den} October.

Eergisteren namiddag is het parlement tot den 5^{den} November geprogeerd; om alsdan, overeenkomstig H. M. kabinetsbevel, ter afdoening van onderscheidene dringende en gewichtige zaken, bijeen te komen.

NOORD-AMERIKA.

Men heeft berichten uit New-York tot den 11^{den} September. Uit het verslag van den secretaris der thesaurie bleek, dat, gedurende de zes eerste maanden van het tegenwoordige jaar, de uitgaven 16,733,884 en de inkomsten slechts 13,187,192 dollars bedragen hadden, hetgeen een te kort van 3,546,702 dollars uitmaakt.

PARIJS, den 6^{den} October.

De *Moniteur* van den 4^{den} bevat de Koninklijke ordonnantie, waarbij de Kamer van Gedeputeerden ontbonden, de kieskollegien tegen den 9^{den} November bijeengeroepen, en de opening der beide wetgevende Kamers op den 18^{den} December bepaald wordt. Bovendien behelst de *Moniteur* nog een 50tal benoemingen tot pairs, grootendeels uit de Tiers-partij.

— De berichten uit Madrid, langs gewonen weg ontvangen, loopen tot den 26sten September. Men verheugde zich zeer over de jongste voordeelen van *Oraa* en *Espartero*. De cortes schenen niet zeer te vreden te zijn met den staat van beleg der hoofdstad, en er werd van gesproken om den kapitein-generaal deswege in staat van beschuldiging te stellen. In Valentia, Estremadura en Andalusie zijn de verkiesingen aangevangen en zullen vermoedelijk ten voordeele der gematigde partij uitvallen. Eene van Saragossa komende diligence is door de Carlisten aangevallen, die de reizigers zonden vermoord hebben. Drie slagtoffers zonden zich de hel van de *Lep* en andere andere officieren bevinden.

— Het gerucht loopt dat de heer *Mendizabal* weder minister van financiën zal worden.

— De poging der Chartisten, onder bevel van de generaals *Saldanha* en *van Terceira*, is andermaal mislukt. De Constitutionelen hadden versterking bekomen van den burggraaf *Das Antas*, en deze had den 18^{den} September de Chartisten nabij Ruiuaes aangevallen en verslagen. De beide aanvoeders, de markies *Saldanha* en de hertog *van Terceira*, hadden de wijk naar *Chaves* genomen, en den burggraaf *Das Antas* om eene bijeenkomst verzocht, die zulks had geweigerd. Zij waren daarna genoodzaakt geworden, de voorzagen van hunnen overwinnaar aan te nemen, welke kapitulatie den 20sten was geteekend. De beide bevelhebbers zijn naar Engeland vertrokken en hunne troepen zijn ter beschikking van het bestuur der Koningin gesteld.

BRUSSEL, den 7^{den} October.

De wetgevende kamers hebben den 5^{den} dezer hare zitting voor 1837—1838 geopend. De baron *de Stassart* is tot president van den senaat verkozen, en de kamer der vertegenwoordigers wordt voorloopig door den heer *Picson*, oudste lid der kamer, gepresideerd. Tot dus verre heeft van gouvernementele zijde nog geen mededeeling aan de eene of andere kamer plaats gehad.

— In de zitting van Zaterdag zijn de heer *Raikem* tot president, en de heeren *Dubus* en *Fallon*, bij meerderheid van stemmen, tot vice-presidenten verkozen.

— De heer *Minne-Barth*, voorloopig met de functien van Burgemeester der stad Gent belast, heeft, bij besluit van Vorst *Leopold* van den 3^{den} dezer, zijne definitieve benoeming als zodanig, vrlaagd. Velen, die, bij het jongste bezoek van dien Vorst te Gent, de hoop hadden opgevát, dat den heer van *Crombrugge* weder die post zou worden opgedragen, hebben zich alzoo in hunne verwachting bedrogen gevonden.

AMSTERDAM, den 7^{den} October.

Naar men verneemt, hebben de Ingenieurs, belast met de booring van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem, thans hun werk volbragt. De booring schijnt op alle punten aan de verwachting beantwoord te hebben en eene goede uitkomst te beloven. Alleen om trent een gedeelte van den weg, en wel van Amsterdam tot den *Omv* moet men nog in beraad staan, om een' anderen grond te kiezen, daar de nu hiertoe bepaalde eene onkoste van niet minder dan 154000 voor de bezanding alleen moet veroorzaken. Aan het departement van nijverheid is men druk bezig met de calculatieve staten voor den spoorweg op te maken, ten einde, naar men meent, het bestuur in staat te stellen, in de aanstaande zitting der Staten-Generaal deswege eene voordragt te doen.

— De *Staats-Courant* van den 7^{den} behelst twee, tussehen de Nederlanden en de Hertogdommen van Saxon Meiningen Hildburghausen en van Saxon-Coburg-Gotha, geslotene overeenkomsten, nopens het afzogsregt en de belasting op de landverhuizing.

van eene spoedige eindschikking der Hollandsch Belgische aangelegenheid. Het baarde opzien, dat door het Belgische bestuur het beslag op de grondeigendommen des Prinses van Oranje te Brussel opgeheven is, alsmede dat door Koning *Willem* een gedeelte der militie naar huis wordt gezonden. (Middelb. Cour.)

Wij hadden vernomen, dat de Prins van Oranje zijne grondeigendommen te Brussel verkocht heeft.

ARNHEM, den 10^{den} October.

Op Vrijdag den 20sten dezer zal, aan het lokaal van het gouvernement alhier worden aanbesteed: Het gedeeltelijk vernieuwen, herstellen en onderhouden, voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, van de zoogenaamde verspreide landsbruggen en duikers, in de provincie Gelderland gelegen, aanvang nemende met den 1sten Januarij 1838; de bestekken liggen op de gewone plaatsen ter lezing.

— Op Maandag den 23sten dezer zullen, om 12 uur 's middags, op het raadhuis der stad Nijmegen, verpacht worden voor den tijd van negen jaren, de navolgende landerijen: *Onder Lent*. 1. Het Eijkerswaardje en Jan Klaassens of Stads weide; alsmede het Dorp- of Kerkenwaardje. 2. Den Schampkamp. 3. Den Schenkenwaard, met den Oeverwand van *A. M.* 4. *Onder Lent*. 5. Een Huis en Tuin, met daarbij behoorend Bouwland, te Hatert, in het dorp. 6. Drie perceelen Bouwland, op het Hoogveld. *Onder Hees*. 7. Vijf perceelen Bouwland, in de nabijheid van het Fort Kraijenhoff. De voorwaarden zullen, van af Donderdag, den 19^{den} October 1837, ter inzage liggen op de Stedelijke Secretarie.

— Op Donderdag den 16^{den} November 1837, des middags ten 12 ure, zullen Burgemeester en Wethouders der stad Nijmegen, op het raadhuis aldaar, doen inzetten en acht dagen daarna, voor den tijd van zes jaren verpachten, aanvang zullende nemen den 1sten Maart 1838: *Het regt tot het heffen van veergeld op het Stads-veer over de rivier de Waal te Nijmegen*. De voorwaarden van verpachting, zullen van af den 23sten October 1837, ter inzage liggen op de Stads Secretarie.

AMSTERDAM den 8sten October.

Beurs van 6 October.

Uit Spanje zijn heden geene nadere tijdingen ontvangen.

logal heeft men de bevestiging der vroeger geloopte hebbende geruchten gekregen; *Saldanha* en *Terceira* zijn naar Engeland gevliet.

De ontbinding der Fransche Kamers heeft op de beurs te Parijs weinig indruk gemaakt, doordien men reeds lang daarop voorbereid was.

De handel in alle publieke effecten was heden gering.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. 2½ pCt. 52½, 5, 1½ gebleven; 5 pCt. openden 101½, vielen, doen eenige kleine verkoopen voor binnenlandsche rekening tot 100½, en sloten 101; kansbiljetten 22½, 1½, weinig gedaan; beide sijndicaat goed prijshoudend; oud 93½ a 94; nieuw 76½ a 8; oude aandelen handelsmaatschappij waren 160½ en bleven 159½; 5 pCt. Oost-Indië 99½; veel minder verhandeld dan gisteren. In aandelen spoorweg is iets a 137 en 138 omgezet.

Spanje. 18, 18½; onbepaalde stukken 17½, 7; in niet rentgevende schuld geene affaire.

Rusland. Oude Russen 104½; nieuwe 104½; Russen van 1831 en 1833 met 97 betaald; Roebels 67½ a 18.

Oostenrijk. 5 pCt. Metaaliek 100½ a 1.

Columbia. 19½ a 7; *Peru* 12½ a 13 met weinig omzet.

Geen der buitenlandsche dagbladen behelst iets nieuws van eenig belang, en dien ten gevolge waren de afdoeningen ter beurs zeer beperkt; tot de genoteerde koersen werden slechts geringe partijtjes gedaan.

Bijvende prijzen ten ½ uur.

Holland. 2½ pCt. 52½; 5 pCt. 101; kansbiljetten 22½ a 1½; oud sijndicaat 93½ a 94; nieuwe 76½; handelsmaatschappij 160½, 1; 5 pCt. Oost-Indië 99½ a 8; spoorweg 138.

Spanje 18 gedaan; *Passive* 4½ a 5.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren.

Effecten-Societeit van 8 October.

Geen nieuws uit Spanje.

De handel in publieke effecten was niet noemenswaardig; alleen in onze 2½ pCt. is iets a 52½, 5 en 1½ gedaan.

Het Gouvernement en de Afgescheidenen.

«De aard van alle burgerwetten, en van alle burgerlijk opperbewind, brengt noodzakelijk deze matiging en bepaling mede, dat zij alleen die daden der burgers en ingezeenen bestieren, in welke te gebieden of te verbieden, het kenlijk heil van den Staat betrokken is. Want het is te voren bevestigd: dat de natuurlijke gelijkheid enkel en alleen om het nut van de menschen, en niet om de eer, van een algemeen nut vordert, voor het burgerlijk oppergebied heeft plaats gemaakt.»

CRAS, *Verhandeling over de gelijkheid der menschen.*
Bekroond door Teyler's Godgeleerd Genootschap.

Onder bovenstaand opschrift, en met het motto: *qui bene distinguit, bene docet*, heeft de Redactie, in de Courant van den 7den dezer, een ingezonden stuk geplaatst, er bijvoegende, dat zij met den geachten schrijver niet instemde. Zij plaatste, omdat het stuk van eene zeer geachte hand kwam, omdat het ontwijfelbaar met opregten zin was geschreven, omdat het verscheidene zeer goede aanmerkingen behelste, en omdat zij zich voorbehoield er aanleiding uit te nemen, tot harer zijdsche toelichting der zaak. Zij verschilde, omdat het haar voorkwam, dat de schrijver, aan zijn motto, «die wel onderscheidt, leert wel» niet zeer getrouw, de te maken onderscheidingen en, hier en daar, de wezenlijke toedragt uit het oog verliest.

De geachte inzender verdedigt de vervolging der afgescheidenen, krachtens art. 291 van het wetboek van strafregt, op grond:

1°. dat zij daden van geweld hadden gepleegd;

2°. dat zij andersdenkenden beledigen en honen;

3°. dat zij hunne vergaderingen in het open veld, aan den grooten weg honden;

4°. dat zij de vonnissen der regterlijke magt niet eerbiedigen.

Wat de drie eerste punten betreft, vergist, onzes erachtens, de schrijver zich omtrent de vraag in geschil. Deze is namelijk niet, of afgescheidenen daden van geweld mogen plegen, of zij gerechtigd zijn andersdenkenden te beledigen, of zij hunne vergaderingen aan den grooten weg mogen honden; maar of men hen met regt vervolgt, op grond van hunne daden, op bepaalde tijden, ten getale van meer dan 20 personen vergaderen, om hunne (door het gouvernement niet erkende) en volgens hen geene aangenomen, behorende) godsdienst-oefening te oefenen.

1°. Indien de afgescheidenen, om de geachte inzender, zagen, van gevangen hebben met daden van geweld, in het kerkgebouw, zelf, en de godsdienst-oefening hunner andersdenkende medechristenen te verstoren, kwam immers art. 291 niet te pas; maar moesten die afgescheidenen worden vervolgd als rustverstoorders in den ergsten zin. De heer GROEN VAN PRINSTERER, noch iemand anders, zal waarschijnlijk afgescheidenen verdedigen, die met daden van geweld de godsdienst-oefening hunner andersdenkende medechristenen verstoren. Dit punt

is volstrekt onbetwist. Alle afgescheidenen te vervolgen, omdat eenigen hunner gewelddadigheden pleegden, is even ongerijmd, als het ongerijmd zou geweest zijn, alle protestanten om den beeldenstorm, alle catholijken om den Bartholomeusnacht te vervolgen.

2°. Omdat zij, in hunne vereenigingen, andersdenkenden beledigen, meent de inzender, worden de afgescheidenen door het gouvernement vervolgd.

Hier is meer dan ééne onderscheiding te maken; beledigen zij altijd? Moesten de onschuldigen met de schuldigen worden gestraft? Is onder de godsdienstige vrijheid ook het honen van andersdenkenden begrepen? Maakt het een verschil of men zulks in eene zoogenaamde godsdienstige vereeniging dan wel bij andere gelegenheden, in een gebouw dan wel in de open lucht doet?

Wij gelooven, dat het beledigen van andersdenkenden, namelijk het lasteren, schelden, honen of vloeken derzelve, niet behoort tot de godsdienstige, evenmin als tot de burgerlijke vrijheid, welke onze grondwet waarborgt; wij gelooven, dat iedereen het regt heeft om van het gouvernement te vorderen, dat dit hem tegen vergoedingen en hoorn en laster beveilige; niet alleen op straten en openbare plaatsen, maar overal; tegen vergoedingen, niet alleen in woorden, maar ook in geschriften. Wij kennen derhalve het gouvernement het regt, ja, schrijven hetzelfde de verplichting toe, om dergelijke overtredingen te bestraffen. Doch hier komt weder art. 291 niet te pas, maar moet men gebruik maken van de artikelen tegen laster en beledigingen, welke, als zijnde overtredingen (*délits*), de officier bij de regtbank, luidens art. 47 van het wetboek van strafvordering, gehouden is te vervolgen. Wilde het gouvernement dat, gelijk de geachte inzender meent, lasteraars en beledigers doen straffen, zoo behoort het de artikelen 367, 375, 471 N°. 11, of 479 N°. 8 van het wetboek van strafregt te baat te nemen. Geschiedde zulks, dan zou men niet hooren van vervolging van afgescheidenen, van vonnissen tegen hen, die zich met meer dan 20 personen vereenigen tot het houden van godsdienst-oefeningen; maar van vervolgingen van rustverstoorders, van vonnissen tegen laster en hoorn. De meeste vonnissen tegen de afgescheidenen, ja alle die ons omdar het oog gekomen zijn, gewogen niet van hoorn of laster, maar zijn alleenlijk gegrond op art. 291, hetwelk daarmede niets gemeen heeft. Wij kennen geen voorbeeld van vervolging namens het gouvernement wegens beledigingen, andersdenkenden aangedaan, (indien die andersdenkenden ten minste geene ambtenaren waren). En kan men daarvan geen voorbeeld bijbrengen, waarom dan het gouvernement de eer toegekend van slechts om andersdenkenden tegen beledigingen te beveiligen, de afgescheidenen te vervolgen?

3°. Dat zij hunne vergaderingen aan den grooten weg honden, behoort niet tegeelaten te worden, omdat het den weg belemmert. Doch gelieven zij het te doen in een open veld, door hen daartoe afgehuurd, zoo weten wij niet, waarom zulks minder geoorloofd zijn zou dan in een gebouw. Waar godsdienstige vrijheid bestaat, moet het houden van godsdienst-oefeningen, mits die de regten van anderen niet krenken, even vrij zijn in de open lucht als in een huis of eene kerk. Is het redelijk dat hij, die vrijheid begeert om naar zijne overtuiging God te dienen, en zulks meent te moeten doen in eene kerk, een ander zou willen beletten van het, eveneens naar zijne overtuiging, in de open lucht te doen? Het eenige waar het gouvernement zich mede te bemoeien heeft, is de vraag, of de godsdienst-oefening of zoogenaamde godsdienst-oefening de regten van anderen krenkt. Verkiesen sommige burgers, afgescheidenen of anderen, onder den naam van godsdienstigheid of godsdienst-oefening, huane medeburgers te honen of te lasteren, zoo verfolge het gouvernement ze; hetzij zij zulks ten getale van meer, hetzij van minder dan 20 doen. Gelijk men dus zegt, is geenszins uit de godsdienstige vrijheid, die wij begeeren, de gevolgtrekking te maken, dat dan iedereen op de markt kan gaan staan preken. Indien het gouvernement slechts dit belet had, zoudten wij er niets tegen hebben; doch dit is zeer zelden het geval geweest; gewoonlijk vergaderden de afgescheidenen in een daartoe gehuurd huis, boomgaard of land, en ook van daar werden zij niet geweld verdreven, niet, althans zoo velen ons is gebleken, omdat zij anderen honden, maar alleenlijk omdat zij daar ten getale van meer dan 20 hunne godsdienst-oefenden. Altijd hadden de regterlijke vervolgingen plaats op grond van art. 291; en dit is hetgeen waarmede wij ons niet kunnen vereenigen, dit is geene vrijheid van godsdienst.

Volgens den geachten inzender geeft artikel 190 der grondwet het regt om, overeenkomstig zijne eigene begrippen, de Godheid te dienen, maar, zegt hij, in godsdienstige gebouwen of binnen de wanden van zijne eigen woning (de grondwet maakt nergens de bepaling); dit erkent het gouvernement niet onvoorwaardelijk het regt te verklaren, dat zulks ten getale van meer dan 20 personen. En daardoor klaagt men, en daarom kan men, naar ons inzien, te regt zeggen: Er heeft in Nederland vervolging tegen godsdienst-oefeningen plaats. (1).

1°. Daar in de meeste vonnissen tegen de afgescheidenen, iemand, ingevolge art. 291 van het strafwetboek, tot boetes veroordeeld is, omdat hij zijn huis tot de bedoelde godsdienst-oefening geleend had, schijnt het, dat de afgescheidenen niet bij voorkeur hunne godsdienst-oefeningen in het open veld honden. Misschien zijn zij tot dit laatste slechts overgegaan uit gebrek aan gebouwen; kunnende ieder, die zijn huis leent, staat maken, dat hij, in geval er meer dan 20 personen vergaderen, zal worden vervolgd.

Van de andere zijde schijnt ons de geachte inzender te onbepaald vrijheid van godsdienstoefening in daartoe bestemde gebouwen of binnen de muren van zijn eigen huis te erkennen. Wij erkennen die zoo onbepaald niet. Wij gelooven, dat het gouvernement gerechtigd is, zich te verzekeren, dat er, onder den schijn van godsdienstoefening, geene zamenspanning tegen den staat, tegen de algemeene zedelijkheid, tegen de regten van andere burgers plaats grijpe, in één woord, dat de samenkomsten of vereenigingen wezenlijk van godsdienstigen aard zijn. Daarvan verzekere het zich, des verkiezende, door er telkens eenen beambte der politie te zenden. Indien ons gouvernement, gelijk zulks het geval was met dat, hetwelk art. 291 maakte, vereenigingen duchtte, uit hoofde van derzelver politiek gevaar, dan ware het iets anders als zij geene vereenigingen zonder toezigt gedoogde, voodra die zich maar godsdienstig gelleken te noemen. Dan zegge het hun, die de exceptie van godsdienstoefening aanvoeren; kiest u eene plaats van verzameling uit, die wij kunnen bewaken, ten einde ons te verzekeren, dat uwe vereenigingen voor de maatschappij niet gevaarlijk zijn. — Doch dit deed het gouvernement niet; zonder te beweren, dat de leerstelsels of verrigtingen der afgescheidenen de burgermaatschappij krenken, liet het hun geene gelegenheid om ten getale van meer dan twintig vrijelijk hunne godsdienst te oefenen.

De geëerde inzender uit den hartelijken wensch, dat het bestuur voortaan het heiligdom der burgers, zijne woning door deszelfs agenden doe eerbiedigen, hetzij er zich 20 of 100 vergaderen om te zingen, om te bidden en te leeren; mits dat bidden en zingen en leeren niet geschiede met opene deuren, en de voorgangers, tegen de deurstijl geleend, evenzeer spreken tot de vergaderde menigte daar buiten, als tegen de vergaderde menigte daar binnen." Indien de godsdienstoefeningen der overige gezindheden met opene deuren mogen gehouden worden, zoo weten wij niet waarom die der afgescheidenen het niet eveneens zonder mogen; het spreken tegen de deurstijl geleend is iets anders, want dit verborzakt oploop en stremming op straat; hetgeen de politie altijd behoort te beletten.

45. Dat zij de vonnissen der regterlijke magt niet eerbiedigen, wordt het eindelijk door den geachten inzender verweten. *Res judicata pro veritate habetur*, zegt hij. Maar dit argument kan even goed tegen hem als tegen de afgescheidenen, zoo wel ten hunnen voordeele als ten hunnen nadeele worden aangevoerd, want er waren ook regtbanken, en onder dezelve die der hoofdstad, welke hen vrijspraken en hunne vergaderingen voor wettig verklaarden. De meeste regtbanken wel is waar veroordeelden; doch geene wet, geen aangenomen gebruik schrijft voor, dat men zich aan de *meerderheid* der regtbanken houden moet.

Wat de inkwartieringen betreft, welke de geachte inzender verdedigt, omdat bijna alle regtbanken de vergaderingen der afgescheidenen als strafbaar hebben beschouwd, en het gouvernement de gewijsden der regterlijke magt moest doen eerbiedigen:

De regtbank te Amsterdam spreekt in het hoogste ressort regt over correctionele zaken in het arrondissement *Arnhem* en in de provincie *Utrecht*. Deze regtbank heeft herhaaldelijk in naam des Konings uitspraak gedaan, dat de godsdienstoefeningen van die afgescheidenen geene associaties, bij art. 291 bedoeld, daargestelden; dat door dezelve de openbare orde niet was gestoord geworden, en dus de verpordeelde vonnissen te niet gedaan. Niettegenstaande die vrijspraken is men in die arrondissementen met inkwartieringen begonnen en voortgegaan. Zoo heeft men in het kanton *Elburg* bij eenen man een officier en vijf en twintig soldaten te gelijk ingelegerd; op eene andere plaats heeft men bij een arm man, die eene zieke vrouw had, vijf soldaten t' huis gezonden; men heeft de betamelijkheid zoo verre vergeten, om zelfs bij een alleen wonend meisje een' soldaat in te kwartieren. Op zeker dorp in de Provincie *Utrecht* hebben de militairen zich de politie aangematigd. Een onderofficier ging, waar hij goedvond, in de huizen der inwoners en belastte de soldaten hem te rapporteren, wanneer iets plaats had wat naar eene samenkomst geleek (2). Op deze wijze hebben administratieve ambtenaren getoond, hoe zij de uitspraken van de bevoegde magt eerbiedigen.

De afgescheidenen, meent de geachte inzender, zijn oproerige burgers, die strafbare voornemens hebben, welke voorgekomen moeten worden, en wanneer dan die inlegering moest geschieden bij al de ingezetenen zonder onderscheid en ten koste van den staat, zonde daarin, naar zijne wijze van zien, eene schreeuwende onregtvaardigheid gelegen zijn, vermits men zoo doende de goeden met de kwaden zou straffen. Doch die godsdienstoefeningen als oproer en de inkwartiering als straf beschouwd, zijn er immers in, het strafwetboek genoegzame strafbepalingen tegen daden van oproer te vinden? Noch bij dat wetboek, noch bij enige andere wet is inkwartiering als straf bepaald, en ingevolge art. 172 van de grondwet en art. 4 van het strafwetboek, mag geenerlei vergrijp, geenerlei wanbedrijf, geenerlei misdadig gestraft worden met straffen, die eer de overtreding begaan werd, door de wet niet aangekondigd waren. — Het zenden van inkwartiering tot straf of tot plaag zou dus wel eens eene overtreding van die artikelen en eene misdadig kunnen geacht worden, die strafbaar volgens art. 114 van het strafwetboek was.

« Gevaar voor den staat, kan er in de leer der afgescheidenen niet gelegen zijn; » zoo besluit de inzender. Wij weten geen sterker argument tegen hunne vervolging. « Want het gebouw der dwaasheid stort in door zijne eigene zwaarte. » Waarom hemoeit het gouvernement er zich dan mede?

« Overtuigd en doordrongen, zeide KEMPER, » dat ieders niet noodzakelijke of niet hoogst nuttige beperking der natuurlijke vrijheid (het dienen, der godheid naar eigen overtuiging, en zonder anderen te krenken, zal toch wel tot de natuurlijke vrijheid behooren) noch zedelijk noch staatkundig kan verdedigd of verontschuldigd worden, ontveins ik niet — » De geëerde inzender, die erkent, dat er in de

(2) Men leze het Tijdschrift *de Reformatie* en men zal misdaadelingen vermeld vinden, die bijna ongelooftelijk voorkomen.

leer der afgescheidenen geen gevaar voor den staat ligt, zou hij beweren dat wij tegen den geest van KEMPER spraken, indien wij achter zijne woorden de volgende conclusie plaatsten: « dat de uiteendrijving en vervolging van meer dan 20 personen, die zich in een daartoe gehoord of afgestaan huis of veld vereenigen, om overeenkomstig hunne overtuiging te bidden, te zingen en te leeren, even moeilijk met de zedeleer en staatkunde als met art. 190: « De volkomen vrijheid van godsdienstige begrippen wordt aan elk gewaarborgd », en art. 193 der grondwet: « Geene openbare oefening van godsdienst kan worden belemmerd, dan ingevalle dezelve de openbare orde of veiligheid zou kunnen storen », overeen te brengen is? »

Correspondentie.

Het ingezonden stuk tegen den Gelderschen Adel, wordt niet geplaatst. — De brief van den heer V. H. uit N. is der Redactie yat duister. — De geëerde inzender van het artikel: *Volkvertegenwoordigende Regeringsvorm*, wordt voor zijne bijdrage bedankt; er zal naar verlangen mede gehandeld worden.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 Oct. 1 El 2 Palm 3 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 2 D.
Den 9 Oct. 1 El 2 Palm 1 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 2 D.

Advertentiën.

AMORTISATIE-SINDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen en Vaarten.

AGENTSCHAP ZUTPHEN.

VERPACHTING.

DE AGENT VAN HET DOMEIN TE ZUTPHEN, zal op Donderdag den 19den October 1837, des morgens ten 9 ure, op het Gemeentehuis te *Winterswijk*, in het openbaar aan de meestbiedenden, ten overstaan van het plaatselijk bestuur te *Winterswijk* VERPACHTEN, de navolgende KOORN-UITGANGEN en PRAESTATIEN IN NATURA, als:

1. De ERFPACHTEN, uit de goederen *Oostink*, gronde *Sikkink* en *Buitink*, onder *Winterswijk*.
2. De *Winterswijksche* KOORN- en ZAKTIEND, onder *Aalten*, *Dinxperlo*, *Lichtenvoorde*, *Groenlo* en *Vredelo*.
3. De KOORN- en ZAKTIEND, onder *Didam* en *Zeddam*.
4. Het MISKOREN en THINSEN, onder *Winterswijk*.
5. Het INKOMEN der *Vicarie St. Antonie*, met de ZAK- en BLOEDTIEND, onder *Aalten* en *Winterswijk*.
6. Eenige KOORN- en GELDRENTEN, onder *Aalten*, *Winterswijk* en *Boxholt*.
7. De GRAANPACHTEN van twee stukken Bouwland de *Pieperskamp* en de *Frieskamp* bij den *Oldenkamp*, onder *Winterswijk*.

En zulks op alle zoodagige conditiën als ter viaje liggen, zoo ter voornoemde Secretarie als ten kantore van den Heer Agent voornoemd.

De Agent voornoemd,

(Get.) J. VAN LAMSWEERDE.

+ + § De Notaris Mr. J. NIJHOFF, te *Arnhem*, zal op Donderdag den 12den October 1837, des avonds ten 6 ure, in het *Zwijnsloofd*, te *Arnhem*, bij toeslag finaal verkoopen de navolgende, den 28sten September II ingezette en bij vroegere *Arnhemsche* en *Haarlemsche* Couranten, zoome de bij aanslagbiljetten breeder omschreven VASTE GOEDEREN, welke met de hoogen zijn gebragt tot de prijzen, achter ieder derzelve uitgedrukt, als:

10. Het HEERENHUIS en ERVE, de VERGULDE PLOEG, in de *Koningstraat* te *Arnhem*, *Wijk F. No. 18*, om zijne situatie en extensie uitmuntend geschikt tot een HEEREN-LOGEMENT. f 9276.
20. Den fraaijen, alleraangenaamst gelegene en vruchtbaren TUIN, aan het *Buitensloofd* te *Arnhem*, nabij de *Velper-barrière* f 2900.
30. De UITSPANNING, *Rustoord*, daarnaast, door den *Kastelsin L. O. H. M. A. N.* bewoond. f 4211.

De *Massa* dezer beide laatste perceelen f 7711.
De bezigtiging en aangwijzing blijft alsnog op denzelfden voet bepaald, terwijl nadere informatien verkrijgbaar zijn bij genoemden Notaris NIJHOFF.

+ + § De Notaris Mr. J. NIJHOFF, te *Arnhem*, zal op Donderdag den 12den October 1837, des avonds ten 6 ure, in het logement het *Zwijnsloofd*, te *Arnhem*, bij toeslag finaal verkoopen, het op den 28sten September II, ingezet, en bij vroegere *Arnhemsche* Couranten, zoo mede bij aanslagbiljetten breeder omschreven HUIS, in de *Duitsche steeg* te *Arnhem*, *Wijk C, n. 118*, met de hoogen gebragt tot f 100500.

De bezigtiging kan alsnog dagelijks geschieden; terwijl nadere informatien te bekomen zijn bij voornoemden Notaris.

+ + § De Notaris Mr. J. NIJHOFF, te *Arnhem*, zal op Donderdagen den 12den en 26sten October 1837, des avonds ten 6 ure, in het *Zwijnsloofd*, te *Arnhem*, bij inzet en toeslag verkoopen:

10. Een hecht en sterk HUIS en ERVE met ACHTERHUIS, in de Kerkstraat te *Arnhem*, Wijk F. No. 130, Kadaster Sectie O. No. 768, tusschen de erven van den Heer Med. Dr. *MOLLE* ter eene en den Heer *J. R. NAEFF* ter andere zijde; verhuurd het huis zelf aan den Schrijver *P. SMITS* en het achterhuis aan *BOUWMAN*; in eigen gebruik te aanvaarden, het huis zelf 10. Mei 1839, en het achterhuis 10. Mei 1838.
20. Een dito dito, zeer ter nering staand HUIS en ERVE, in de Varkenstraat te *Arnhem*, Wijk C. No. 64, Kadaster Sectie O. No. 1756, tusschen de erven van *G. VAN KOPPENHAGEN* ter eene en *L. HIENSCH* ter andere zijde; verhuurd aan *J. KEUKEN*; in eigen gebruik te aanvaarden 10. Mei 1838.
30. Een dito dito HUIS en ERVE, mede in de Varkenstraat te *Arnhem*, Wijk C. No. 67, Kadaster, Sectie O. No. 1789 en 1790, tusschen de erven van de Wed. *L. J. PRINS* ter eene, en den Mr. bakker *NUSINK* ter andere zijde, gedeeltelijk verhuurd aan *J. DE GOUW*; in eigen gebruik te aanvaarden 10. Mei 1838.
40. Een zeer vruchtbare TUIN met TUINHUISJE, groot 7 Roeden en 40 Ellen, alleraangenaamst gelegen even buiten de St. Jans- en Bijnbarrières, in de Keversgang tusschen de tuinen van den Molenaar *THOMASSEN* ter eene en die van de Wed. *S. HUBERTS* ter andere zijde; Kadaster, Sectie F. No. 540 en 541, te aanvaarden Petri of 22 Februarij 1838.
50. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de groote of St. Eusebius Kerk te *Arnhem*, noorderpand, 25ste bank, 6de plaats.

Ter bezigtiging der Huizen vervoege men zich van stonden aan bij de respectieve bewoners, en van den Tuin van af acht dagen voor den inzet bij den Heer *P. W. ADRION*, op het hoek van de Varkenstraat; terwijl nadere informatien te bekomen zijn ten kantore van genoemden Notaris *N. HOFF*.

† † † De Notaris *Mr. J. NIJHOFF*, te *Arnhem*, zal, namens den Heer *BARON DE SMETH*, op den 14den dezer, om 3 uur, aan het Malburgsche Veer, publiek doen verpachten. — Eene *WEIDE*, de *Konijnenwaard*, onder *Huissen*, groot ongeveer 10 Bunders, en eene *WEIDE* de *Hoge-weide* onder *Malburgen*, groot ongeveer 6½ Bunders; — waarvan de aanwijzing zal geschieden door *VERMEULEN* aan het genoemde Veer.

† † § *Mr. W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, is van meening, namens zijne principalen in het openbaar te veilen en verkoopen:

1. Te *Herwen*, ten huize van den Timmerman *J. M. WEITJENS*, op Zaterdag den 21sten October 1837, bij inzet, en den 28sten dito bij toeslag, telkens des voordemiddags ten elf ure: de *KAATSTEDEN*, bij *W. RAADTS* in pacht, bestaande uit *HUIS*, *HOF*, *BOOMGAARD*, *BOUW* en *WEILAND*, gelegen binnen- en buitendijks onder *Herwen*, groot 4 Bunders en 86 Roeden, te aanvaarden bij einde van het loopende pachtjaar.

2. Te *Sevenaar*, ten huize van den kastelein *J. G. WIJERS* op Zaterdag den 28sten October bij inzet en Zaterdag den 11den November bij toeslag, telkens des avonds om 6 uren: Een hecht en sterk *WINKELHUIS* en *ERF* met open *BINNENPLAATS*, gelegen in de Kerkstraat te *Sevenaar*, bewoond door den Zadelmaker *GUSTENHOVEN*, hebbende twee verdiepingen, behalve *KELDER* en *ZOLDER*, onlangs geheel nieuw gebouwd, net betimmerd, en ook zeer geschikt tot een gesloten huis voor eene kleine familie, te aanvaarden met 1 Mei 1838.

Inlichtingen over de verkoopsvoorwaarden zijn te bevragen ten kantore van den bovengenoemden Notaris.

† † § Men is voornemens in het openbaar, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, te verpachten:

Het *ERF* en *GOED*, *ROSORUM*, gelegen onder *Arnhem*, aan den Amsterdamschen Straatweg, nabij het Landgoed *Stierrenberg*, bestaande in *WOONHUIS*, met ruim *ACHTERHUIS* en daarbij staande *PWT*, onlangs geheel nieuw opgetimmerd; om deszelfs gezonde en tevens aangename ligging bijzonder geschikt voor *Zomerop trek* of tot het verhuren van appartementen; voorts daarbij zijnden *TUIN* en circa 4 Bunders *BOUWLAND* achter het huis, zeer voordelig gelegen voor *MOESERIJ* of *BOUWBOUW*, met eene in de nabijheid staande *BOUWBOUW*.

Het *ERF* en *GOED*, *ROSORUM*, te aanvaarden met den 22sten Februarij 1838, en het *BOUWLAND* met den 1sten Mei 1838. De verpachting geschiedt op de gewone wijze, en de vruchten zullen ingezameld worden.

De verpachting geschiedt aan den huize *Rosorum*, op Maandag, den 30sten October 1837, des middags ten 12 ure, in perceelen en in massa, waaromtrent aanwijzing te bekomen bij den Tuinman op den *Stierrenberg*, en, ten aanzien der voorwaarden van verpachting, ten kantore van den Notaris *Mr. G. VAN ECK* te *Arnhem*.

† † † De Notaris *KOLFSCHOTEN*, residierende te *Arnhem*, zal, op Donderdag den 12den October 1837, des avonds om 6 uren, in het logement *het Zwijnshoofd* aldaar, bij inzet veilen, om 14 dagen later, terzelfde uur en plaats, finaal te verkoopen:

Een *HUIS* en *ERVE*, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Nieuwstad, Wijk E. No. 160, Kadasteraal Sectie O. No. 424; met *DRIE* kleine *WONINGEN* daarachter.

Nadere informatien te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris *KOLFSCHOTEN*.

† † † Op Zaterdag den 14den October 1837, des avonds ten 6 ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, zal, in het openbaar bij toeslag, worden verkocht:

10. Een hecht en sterk *HUIS* en *ERVE*, staande in de Bakkerstraat te *Arnhem*, Wijk A. No. 80 in eigendom bewoond geweest door den Kleermaker *P. TEMPELAAR*, ingezet op . . . f 3800, om te aanvaarden 10 November 1837.

20. Een dito *HUIS* en *ERVE*, in de Turfstraat te *Arnhem*, nabij de markt, Wijk A. No. 2, bewoond door de winkelierster *C. VAN DER KAMP* ingezet op . . . f 2750, te aanvaarden 10 Mei 1838.

Ter bezigtiging waarvan men zich informatien kan vervoegen bij de tegenwoordige bewoners, en ter informatie omtrent de voorwaarden van verkoop, ten kantore van *Mr. GERARD VAN ECK*, Notaris te *Arnhem*.

Terzelfde tijd en plaats zal men bij inzet veilen en verkoopen: Twee *ZITPLAATSSEN* in de groote of St. Eusebius kerk te *Arnhem* No. 4 en 5 op de 34ten bank in het Noorderkruis, Westzijde.

† † † De Notarissen *Mr. ARDESCH* en *COLENBRANDER*, te *Nijkerk*, zullen, in het Heerenlogement aldaar, op den 12den October 1837, des voordemiddags ten 11 ure, bij inzet veilen, en op den 19den dito, ter zelfde ure, finaal verkoopen:

De *HOFSTEDEN*, *OTELER* genaamd, gelegen onder *Nijkerk* op *Slegtenhorst*, bestaande in eene hechte en sterke *HEERENWONING* en annex *BOUWENWONING*, met een *KALVEREN* en *VARKENSHOK*, eene *BOUWSCHUUR*, een klein *SCHUURTJE*, drie prater *KOORNBERGEN* en een kleine *BERG*, eene *TABAKSCHUUR* van 30 hangen en 2 *TABAKSKISTEN*, ieder van 7 *LUIKEN*, benevens *ERF*, *TUINEN*, *BOOMGAARD*, en onderhoorig *TABAKSBOUW* en *WEILAND*, *BOSCHGROND*, *VEENLAND* en *BUNT*; in alles groot 36 Bunders, 20 Roeden en 2 Ellen; waarvan de Heerenwoning, het Tabakaland met de Tabakschuur, de Tabakskisten en Luiken, de Boschgrond en het Veenland op den 22sten Februarij eerstkomende, de overige gronden op den 22sten Februarij 1839, en de overige Gebouwen op beloken Pasched deszelfs jaars in werkelijk gebruik kunnen worden aanvaard, met uitzondering alleen van twee stukjes *Bunt*, afzonderlijk verpacht, het eene voor f 12, het andere voor f 18's jaars.

Nadere informatien zijn verkrijgbaar ten kantore van elk der genoemde Notarissen, alwaar ook de bewijzen van eigendom en keopsvoorwaarden ter inzage liggen.

Publieke Verkoop

Op Donderdag den 12den October 1837, 's morgens ten tien ure, te *Renkum*, ten huize van wijlen den Heer *C. B. IMMINK*, staande aldaar aan den grooten Straatweg, en ten verzoeks van diens kinderen en erfgenamen *ab intestato*, onder beneficie van Inventaris, ten overstaan van den, te *Wageningen* residierenden Notaris *Mr. H. B. VAN DAALLEN*, krachtens permissie van den Heer President der Regtbank van Eersten Aanleg, te *Arnhem*, in dato 7 Augustus 1837, behoorlijk geregistreerd, van de onder beneficie van Inventaris aanvaarde nalatenschap, van wijlen gemelden Heer *C. B. IMMINK*, op den 4den December 1836 te *Renkum* overleden, bestaande in *HUISRAAD*, eenig *ZILVERWERK*, *WINKELGEREEDSCHAPPEN*, *KOPER*, *TIN*- en *BLIKWERK*, *KLEEDEREN*, *LANDBOUWERSGEREEDSCHAPPEN*, *BALEK-SLIPSTEN*, en al hetgeen verder tot den nalatenschap behoort, en ten dag van den verkoop zal worden aangeboden.

§ § § Door bijzondere gelegenheid zijn bij den Kastelein *I. S. VAN DER MEER*, buiten de Sabelspoort alhier, verbruikbaar: *VLOERSTEENEN* van 22 duim diameter à 34 Cents; van 19 duim à 85 cents; van 16 duim à 50 cents, en van 13 duim à 34 Cents; en *SLIPSTEENEN* van 22 duim diameter à f 4,00; van 24 duim à f 2,00; van 21 duim à f 1,00; van 16 duim à f 1,10, en van 13 duim à 70 cents.